

EDİRNE ROTARY KULÜBÜ 1977

2013 - 2014

Ron BURTON (UR Bşk.)

Haluk ULUSOY

(2420.Böl.Guv.)

Tarkan UĞUR (.Guv.Yrd.)

Tarih: 17.12.2013

Toplantı No: 1815

Bülten No: 1427

Kuruluş: Mart 1977

Charter : Mart 1980

DUYURULAR

Edirne Rotary kulübünün değerli üyeleri;

Bu hafta toplantımızı Sayın Oktay ALEMDAR Dostumuzun daveti üzerine

Yeniköy de Papazın Yeri isimli Restaurant ta gerçekleştirdik. Bu davet ve Organizasyon için

Oktay ALEMDAR a kulübümüz adına teşekkürlerimi iletiyorum

Önümüzdeki hafta toplantımız geleneksel yılbaşı yemeği şeklinde kulübümüzde eşli olarak yapılacaktır.

Ayrıca 21 Aralık Cumartesi günü Haskova Rotary kulübünün yılbaşı yemeğine davetliyiz. Organizasyonu Tamer BORAL dostumuz yapıyor.Katılım ve ayrıntılı bilgiyi Sayın Tamer BORAL dan alabilirsiniz

Rotaryen sevgi ve saygılarımla

Halil ALTUÇ 2012 – 2013 Dönem Başkanı

[Bültenimiz 5 sayfadır](#)

30.Temmuz itibarıyla Dünyada 1.220.115 Rotaryen ve 34.558 kulüp bulunmaktadır.

MAZERETLİ ÜYELERİMİZ :

Bülent EGELİ

ARAMIZDA GÖREMEDİKLERİMİZ:

Ali ES – Demirkan ÇAĞLAYAN – İsmet AÇIKGÖZ

DEVAM DURUMU :

76.47

MUTLU GÜNLERİMİZ :

24.ARALIK Z.Özlem – Cengiz TUĞLU

Evlilik Yıldönümü

26.ARALIK Reşat AYAN

Doğum Günü

27 ARALIK Emir ÜLKÜMEN

Doğum Günü

29 ARALIK Z.Özlem TUĞLU

Doğum Günü **KUTLARIZ.....**

Önümüzdeki hafta toplantımız: **24.Aralık.2013** Salı saat 19.00 de **EŞLERİMİZLE** ROTARY EVİ nde

Başkan : Bülent EGELİ

Sekreter +Gel.D.B.: Cengiz TUĞLU

Sayman : İsmail BİLGİ

Üye :

Geç.D.B. : Halil ALTUĞ

Bülten irtibat : Faruk ETKER

Tel: (284) 225 25 10 - 213 25 13 edirnerotary@gmail.com - www.edirnerotary.com

EVLIYA ÇELEBİ'DEN EDİRNE KALESİ :

Edirne Kalesi her birisi küçük dağlar kadar yüksek ve havadar olan yedi bayırın ortasında genişliği beş fersah turan alan üzerine kurulduğunu belirten Evliya Çelebi kalenin tarihi ile ilgili olarak, eski şehrin ortasında bulunduğu ve Edrone adlı bir kral tarafından yaptırıldığından bahsetmekte ve ayrıca kalenin batıya doğru dört köşeden meydana geldiğini belirtmektedir (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364).

Edirne Kalesi'ni tasvir ederken Ferhat elinden çıkmış büyük kayalardan yapılmış olduğunu anlatan Evliya Çelebi, kalenin kapısının duvarlarının, bir sıra tuğladan ve tıraşlanmış taştan çok sanatlı olarak yapıldığını belirtmiştir. Kale duvarının kalınlığının 10 zira ve yüksekliğinin de 40 zira olduğunu söylemektedir. Kelenin sağlamlığını vurgulamak için etrafının Kaf Dağı'na benzer küçük büyük 160 burçla çevrildiğini dile getiren Evliya Çelebi daha sonra bu burçlar hakkında ayrıntılı bilgiler vermiştir:

"İlki Ağaçpazarı köşesinde kuzeye bakan Kaplıkule'dir. İçinde cepbane bulunması nedeniyle tahta ile kaplıdır. Üzerinin tahta ile kaplı olmasından ötürü buraya Kaplıkule denilmektedir. Güney tarafta Meriç Nehri kıyısındaki Manyas Kulesi, Kahkaha Kalesi'nin burcu gibi sağlamdır. Bir köşesinde Tevkifhane Kulesi vardır ki, yine Meriç Nehri kıyısına yakın ve kıbleye bakan bir burçtur. Borçlu, katil, yolkesen ve ölüme mahkûm olanlar bu Tevkifhane Kulesi'nde tutulurlar. Sanki Nuh tufanından kalma eski kule budur. Kulede Edrone Kralı tarafından Latince olarak yazılmış tamir tarihi vardır (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364).

Dördüncü köşesinde, doğuya bakan üç şerefeli cami yakınlarındaki Ekmekçiler köşesinde Makedone kulesi var. Kalenin etrafı on iki bin bedenden meydana gelmiştir. Her bedende birer mazgal deliği muhakkak bulunur. Eski zamanda, çepeçevre derin hendeği varmış hala kalıntıları görülmektedir. Hatta Manyas Kulesi'nden ta Tevkifhane Kulesi'ne varıncaya kadar debbağhane tarafındaki hendek içinden Arda, Tunca ve Meriç nehirleri akarmış. Amma burasını halen Osmanlıların elinde olup, huduttan uzak il oluşu ve her çeşit korkudan uzak bulunuşu nedeniyle göz yuma yuma hendek derinlikleri mezbele, kum ve toprakla dolarak hendek görülmez olmuş ve üzerine dükkân, han ve imaretler yapıp kalenin iki tarafı binalardan görülmez olmuştur. Fakat tevkifhane kapısı taraflarında ve Ağaçpazarı semtinde duvarları bellidir. Ufak bir tamir isteyen eski bir kaledir." (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364)

Kalenin surunun etrafında altı tane kapı bulunduğunu belirten Evliya Çelebi, bu kapıları ve özelliklerini şöyle anlatmıştır; "Evvela batı tarafına açılan Balıkpazarı kapısı, ikincisi yine doğu yönünde İğneciler kapısı, üçüncüsü Zindan kapısı, dördüncüsü Manyas kapısı (Bu son iki kapı Meriç tarafına açılıp su alınmaktadır), beşincisi Mihal kapısı yani batı tarafa bakan Kafeslikapı, altıncısı kuzey açılan Topkapısıdır. Bu kapılar gayet kalabalık olup hep ikişer kat ve demirdendir. Kalenin etrafı bir kattır. Başka kaleler gibi ikişer, üçer kat değildir. Ama bu kapılardan başka, kalenin nice yerlerinde duvarı delip gizli kapı yapmışlardır. Mesela, Alipaşa Çarşısı'nın içindeki bu tür bir kapıdır." (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364)

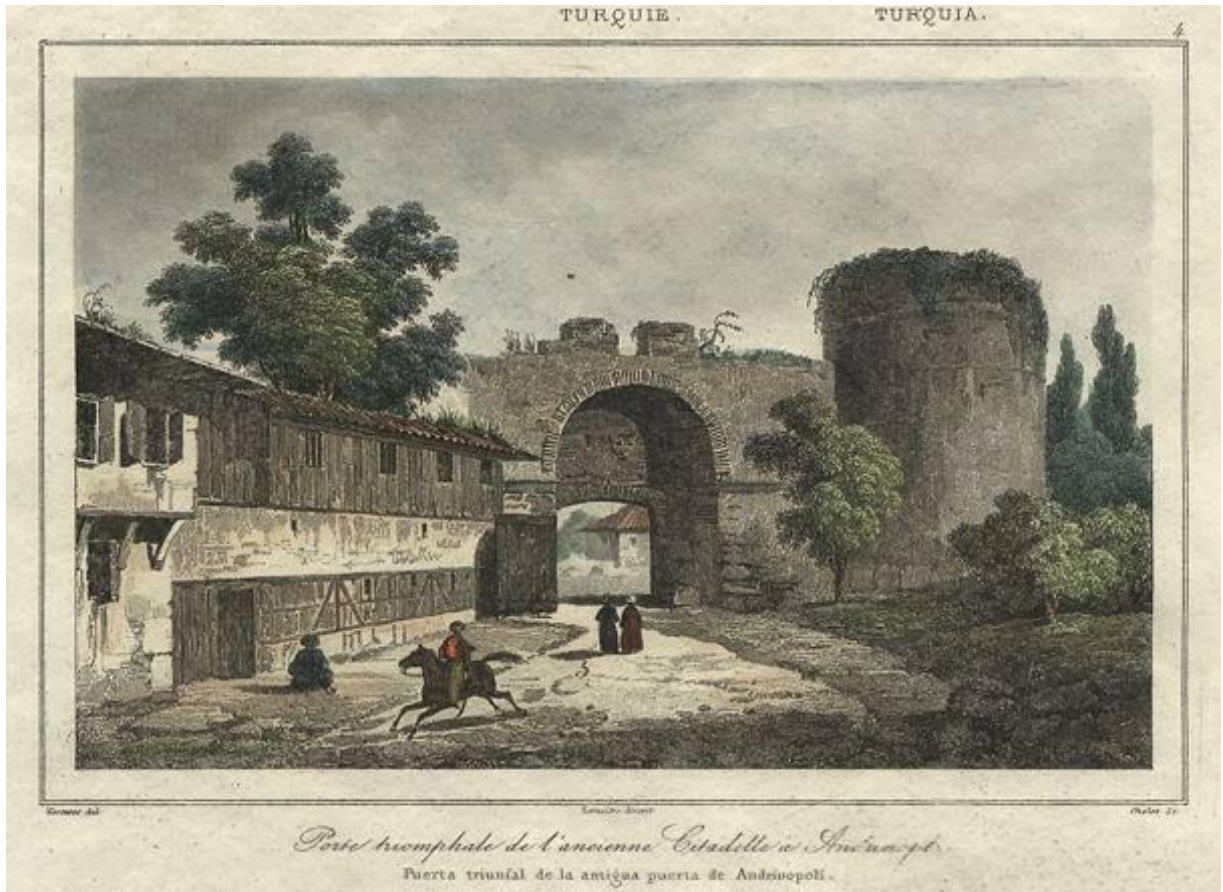
Evliya Çelebi Edirne Kalesi'nin etrafının kaç adım olduğuna değinmiş ve daha önce görmüş olduğu kalelerle karşılaştırmıştır. Buna göre Evliya Çelebi Edirne Kalesi'nin etrafının altı bin adım olduğundan bahsetmekte ve Selanik Kalesi kadar büyük olmadığını söylemektedir (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364).

Kale içini anlatan Evliya Çelebi, kale içerisinde on dört mahallenin bulunduğunu, bunların dört tanesinin Müslüman mahallesi olduğunu diğerlerinin ise kale içerisinde yaşayan Rum mahalleleri olduğunu belirtmiştir (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364). Fakat Edirne'nin mahallelerini anlatırken kale içindeki on dört mahalleden onunun Rum kalanın ise Yahudi olduğunu belirtmiştir (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 351).

Evliya Çelebi kale içinde, ızgara planlı satranç gibi üç yüz altmış adet cadde bulunduğunu, umumi yollarının hepsi eski usul üzere büyük taşlarla kaldırım döşenmiş olduğunu belirtmiştir.

Evliya Çelebi'den Edirne Kalesi : Edirne Kalesi her birisi küçük dağlar kadar yüksek ve havadar olan yedi bayırın ortasında genişliği beş fersah turan alan üzerine kurulduğunu belirten Evliya Çelebi kalenin tarihi ile ilgili olarak, eski şehrin ortasında bulunduğu ve Edrone adlı bir kral tarafından yaptırıldığından bahsetmekte ve ayrıca kalenin batıya doğru dört köşeden meydana geldiğini belirtmektedir (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364). Edirne Kalesi'ni tasvir ederken Ferhat elinden çıkmış büyük kayalardan yapılmış olduğunu anlatan Evliya Çelebi, kalenin kapısının duvarlarının, bir sıra tuğladan ve tıraşlanmış taştan çok sanatlı olarak yapıldığını belirtmiştir. Kale duvarının kalınlığının 10 zira ve yüksekliğinin de 40 zira olduğunu söylemektedir. Kelenin sağlamlığını vurgulamak için etrafının Kaf Dağı'na benzer küçük büyük 160 burçla çevrildiğini dile getiren Evliya Çelebi daha sonra bu burçlar hakkında ayrıntılı bilgiler vermiştir: "İlki Ağaçpazarı köşesinde kuzeye bakan Kaplıkule'dir. İçinde cepbane bulunması nedeniyle tahta ile kaplıdır. Üzerinin tahta ile kaplı olmasından ötürü buraya Kaplıkule denilmektedir. Güney tarafta Meriç Nehri kıyısındaki

Manyas Kulesi, Kahkaha Kalesi'nin burcu gibi sağlamdır. Bir köşesinde Tevkifhane Kulesi vardır ki, yine Meriç Nehri kıyısına yakın ve kibleye bakan bir burçtur. Borçlu, katil, yolkesen ve ölüme mahkûm olanlar bu Tevkifhane Kulesi'nde tutulurlar. Sanki Nuh tufanından kalma eski kule budur. Kulede Edrone Kralı tarafından Latince olarak yazılmış tamir tarihi vardır (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364). Dördüncü köşesinde, doğuya bakan üç şerefeli cami yakınlarındaki Ekmekçiler köşesinde Makedone kulesi var. Kalenin etrafı on iki bin bedenden meydana gelmiştir. Her bedende birer mazgal deliği muhakkak bulunur. Eski zamanda, çepeçevre derin hendeği varmış hala kalıntıları görülmektedir. Hatta Manyas Kulesi'nden ta Tevkifhane Kulesi'ne varıncaya kadar debbağhane tarafındaki hendek içinden Arda, Tunca ve Meriç nehirleri akarmış. Amma burasını halen Osmanlıların elinde olup, huduttan uzak il oluşu ve her çeşit korkudan uzak bulunuşu nedeniyle göz yuma yuma hendek derinlikleri mezbele, kum ve toprakla dolarak hendek görülmez olmuş ve üzerine dükkân, han ve imaretler yapıp kalenin iki tarafı binalardan görülmez olmuştur. Fakat tevkifhane kapısı taraflarında ve Ağaçpazarı semtinde duvarları bellidir. Ufak bir tamir isteyen eski bir kaledir." (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364) Kalenin surunun etrafında altı tane kapı bulunduğunu belirten Evliya Çelebi, bu kapıları ve özelliklerini şöyle anlatmıştır; "Evvla batı tarafına açılan Balıkpazarı kapısı, ikincisi yine doğu yönünde İğneciler kapısı, üçüncüsü Zindan kapısı, dördüncüsü Manyas kapısı (Bu son iki kapı Meriç tarafına açılıp su alınmaktadır), beşincisi Mihal kapısı yani batı tarafa bakan Kafeslikapı, altıncısı kuzey açılan Topkapısıdır. Bu kapılar gayet kalabalık olup hep ikişer kat ve demirdendir. Kalenin etrafı bir kattır. Başka kaleler gibi ikişer, üçer kat değildir. Ama bu kapılardan başka, kalenin nice yerlerinde duvarı delip gizli kapı yapmışlardır. Mesela, Alipaşa Çarşısı'nın içindeki bu tür bir kapıdır." (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364) Evliya Çelebi Edirne Kalesi'nin etrafının kaç adım olduğuna değinmiş ve daha önce görmüş olduğu kalelerle karşılaştırmıştır. Buna göre Evliya Çelebi Edirne Kalesi'nin etrafının altı bin adım olduğundan bahsetmekte ve Selanik Kalesi kadar büyük olmadığını söylemektedir (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364). Kale içini anlatan Evliya Çelebi, kale içerisinde on dört mahallenin bulunduğunu, bunların dört tanesinin Müslüman mahallesi olduğunu diğerlerinin ise kale içerisinde yaşayan Rum mahalleleri olduğunu belirtmiştir (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 364). Fakat Edirne'nin mahallelerini anlatırken kale içindeki on dört mahalleden onunun Rum kalanın ise Yahudi olduğunu belirtmiştir (Temelkuran, T., vd. 1986; (3) 351). Evliya Çelebi kale içinde, ızgara planlı satranç gibi üç yüz altmış adet cadde bulunduğunu, umumi yollarının hepsi eski usul üzere büyük taşlarla kaldırım döşenmiş olduğunu belirtmiştir.

Edirne Kalesi'nin dört büyük burcundan Üç Şerefeli Camii'nin yakınındaki Makedonya Kulesi adı verilen burç üzerine inşa edilerek "Saatli Kule" ismiyle anılan kule, Vali Hacı İzzet Paşa tarafından 1884'de ahşap olarak yaptırıldı. Burcun üzeri demir parmaklıklarla çevrilerek, aşağıdan yukarıya doğru daralarak inşa edilen 4 katlı ahşap yapının her katına aydınlatma pencereleri vardı. Son katta dört yana bakan saat kadranları vardı. Fransa'ya ısmarlanan saati ancak iki yıl sonra yerine monte edildi. Bir süre sonra yangında harap olan Saat Kulesi, 1894'de bu defa taş ve tuğladan yeniden yapıldı. Sekizgen bir plan üzerindeki kulenin yüksekliği 48 metreydi. Kulenin planı Edirne Belediye Mühendisi Avadis Efendi tarafından düzenlenerek, Mart 1887'de inşaatına başlandı ve Aralık 1893'da bitirildi.

Edirne Saat Kulesi, Osmanlı Saat kuleleri içinde Neo klasik mimarisi ile dikkati çekmiştir. Kulenin saati, 1926 yılında Mustafa Şem'i Pak tarafından yenilendi fakat 1953 yılında kule depremde hasar gördü. Kulenin akıbeti ise Vatan gazetesinin 23.1.1952 günlü sayısında çıkan bir yazı ile belirleniyordu. Rezzan ve Ahmet Emin Yalman imzalı yazıda şu satırlar yer aldı:

"Edirne'deki bütün bu güzellikler arasında göze çirkin görünen bir eser de vardır. Bu da Edirne'nin saat kulesidir. Bizans Devrinde inşa edilmiş olan bir sur üzerine 80 yıl önce yapılmış olan bu kule, bütün o harikulade sanat abideleri arasında göze batan bir zevksizlik numunesidir".

Bu yayın sonrası Edirne Belediyesi İstanbul Teknik Üniversitesi'nden yıkıma dair bir rapor istedi, hazırlanan raporda 3 husus ifade ediliyordu:

1. Edirne saat Kulesi tarihi abidelerimizin yakınındadır. Bu abideler uzak tesirli kubbeler ve ince şakuli minareleri ile kuvvetli tesire sahiptir. Saat Kulesi ise yeni açılan Avrupa yolundan kente girişte minare silüetleri ile karışmakta, çirkin görünüşü ile minarelerin etkisini öldürmektedir.
2. Kulenin alt kısmı bir Bizans duvarı kabul edilen bölüme önce ahşap sonra kagir olarak yaptırılmış gerek nispet gerekse malzeme ve renkleri bakımından sanat değeri taşımamaktadır.
3. Halen kısmen yıkılmış olan kulenin tamirinin az bir masrafla mümkün olmayacağı kanaatindeyiz. Kulenin yıkılmasında hiçbir mahsur bulunmadığı ve bilakis isabet olacağını saygı ile arz ederiz.

İstanbul Teknik Üniversitesinin Edirne Saat Kulesi için hazırladığı bu rapordan sonra Belediye Reisi Sabahattin Parsoy tarafından 6 Temmuz 1953'de dinamitlenerek yıktırıldı.

Böylece XIX. yüzyıl sonlarının Edirne'ye özgü bu karakteristik yapısı, yerle bir edilmiş oldu ve adeta terk edilmiş gibi zamanla bugünkü halini aldı.

Zindanaltı Kulesi'nde kazı çalışmaları

Roma İmparatoru Hadrianu tarafından 117-138 yıllarında yaptırılan Edirne Kalesi'nin Zindanaltı Kulesi'nin ortaya çıkartılması için, kazı çalışmaları devam ediyor.

Bizans İmparatoru I. Justinianus (527-565) döneminde ve XIX. yüzyıla kadar çeşitli onarımlar geçiren 360 bin metre karelik alanda kurulu bulunan Edirne Kalesi'nin her köşesine silindirik, kesme taştan birer kule eklenmiş. Bugün bu kulelerden bir tanesi ayakta olup, yakın tarihlere kadar saat kulesi olarak kullanılmış. Kulelerden diğerleri Osmanlı döneminde hapisane olarak kullanılmış. Bu kuleler, Kafes Kapı, Germe Kapı Kulesi ve Zindanaltı Kulesi isimleri ile tanınıyor.

Kalenin 9 giriş kapısı bulunuyor. Bu kapılara Kule Kapısı, Topkapısı, Yerli Kapı, Kapı Kapısı, Uğrun Kapı, Manyes Kapı, Tavuk Kapı, İstanbul Kapısı, Orta Kapısı isimleri verilmiştir.

Kazılar sırasında Roma dönemine ait surlar, mezarlar, keramik parçaları ile kuş ve mimari bezemeli erken Osmanlı dönemine ait Milet seramikleri gün yüzüne çıkarılmıştır.

Gezi Park'ında sökülmeye çalışılan ağaçların 70 yıl önceki dikim anı -1943

O yıllarda taksilerin sağ tarafındaki TAKSİMETRE

KANDİLLİ - 1985...